



hamboorg.city

Zaštita od otkaza u Nemačkoj — Prava i obaveze

Kada se primenjuje Zakon o zaštiti od otkaza (Kündigungsschutzgesetz), koji su razlozi za otkazivanje dozvoljeni i kako se brani od otkaza.

Deutsche Begriffe: Kündigungsschutz | Kündigungsschutzgesetz | Sozialauswahl | Betriebsrat | Abmahnung | Sonderkündigungsschutz

Šta je zaštita od otkaza?

Kündigungsschutz štiti radnike od **samovoljnog otkazivanja** od strane poslodavca. Najvažniji zakon za to je **Kündigungsschutzgesetz (KSchG)**. Osigurava da je otkazivanje dozvoljeno samo iz **određenih razloga**.

Kada se primenjuje Zakon o zaštiti od otkaza?

KSchG se primenjuje kada su ispunjena **oba** uslova:

1. Preduzeće ima **više od 10 radnika** (punovremenske pozicije; skraćeni radni dan se broji proporcionalno)
2. Zaposleni ste **duže od 6 meseci** (probni period je završen)

Važno: U **malim preduzećima** (10 ili manje zaposlenih) KSchG se **ne primenjuje** — poslodavac može lakše otkazati (ali ne diskriminatorski!).

Koji su razlozi za otkazivanje dozvoljeni?

KSchG dozvoljava tri vrste razloga za otkazivanje:

1. Otkazivanje iz poslovnih razloga

Poslodavac mora **smanjiti broj pozicija** zbog:

- **Pada narudžbi** — manje posla dostupno

- **Reorganizacije** — odeljenje se zatvara ili spaja
- **Zatvaranja lokacije**
- **Outsourcinga** — zadaci se dodeljuju vanjskim preduzećima

Socijalna selekcija: Poslodavac mora ispitati koje radnike su najmanje zaštićene:

Kriterijum	Veća zaštita
Stož u preduzeću	Duži staž = veća zaštita
Godine	Stariji radnici = veća zaštita
Obaveze izdržavanja	Deca, supružnik = veća zaštita
Teška invalidnost	GdB ≥ 50 = veća zaštita

2. Otkazivanje iz ličnih razloga

Radnik **ne može** pružiti svoju **radnu izvedbu**, na primer:

- **Dugotrajnu bolest** — ako se ne očekuje poboljšanje u bliskoj budućnosti
- **Česta kratka odsustva** — ako su nedostanci trajno preveliki (više od 6 nedelja/godinu tokom 3+ godine)
- **Gubitak dozvole za rad** — za inostrance, ako se naslov boravka ne produži
- **Gubitak vozačke dozvole** — ako je pozicija zahteva vozačku dozvolu

Pažnja: Otkazivanje zbog bolesti je **veoma teško** za poslodavca. Mora provesti **betriebliches Eingliederungsmanagement (BEM)** pre nego što može otkazati.

3. Otkazivanje iz razloga ponašanja

Radnik **prekršava** svoje radne obaveze iz ugovora, na primer:

- **Neopravdano odsustvo**
- **Odbijanje rada**
- **Krađa** (čak i manja)
- **Uvreda** nadređenih ili kolega
- **Alkohol/droge** na radnom mestu
- **Seksualno uznemiravanje**
- **Zloupotrebljavanje podataka**

Opomena: Obično, poslodavac mora **opomenuti** pre otkazivanja iz razloga ponašanja — tj. napisati neprikladnog ponašanja i ukazati na posledice. Samo u slučaju **ponovljenja** može se otkazati.

Izuzetak: U slučaju **ozbiljnih prekršaja** (na primer, krađa, nasilje), moguće je **otkazivanje bez roka** bez prethodne opomene.

Posebna zaštita od otkaza

Određene grupe osoba uživaju **posebnu zaštitu**:

Grupa osoba	Zaštita
Trudne žene	Otkazivanje zabranjeno (od trudnoće do 4 meseca nakon poroda)
Roditeljski dopust	Otkazivanje zabranjeno (od obaveštenja, maksimalno 8 nedelja pre početka)
Teško invalidizirane osobe (GdB \geq 50)	Potrebna odobrenja ureda za integraciju
Članovi radnog saveta	Otkazivanje samo iz važnog razloga + odobrenja radnog saveta
Službeniku za zaštitu podataka	Otkazivanje samo iz važnog razloga
Zaštita maternstva	Otkazivanje zabranjeno (zaštitni period + 4 meseca nakon poroda)
Učenici (nakon probnog perioda)	Otkazivanje samo iz važnog razloga
Vojni obveznici	Otkazivanje zabranjeno

Opomena (Abmahnung) — žuti karton

Šta je opomena?

Abmahnung je **formalno upozorenje** od strane poslodavca. Mora sadržati:

- 1. Konkretno neprikladno ponašanje** — šta, kada, gde (ne: "Uvek kasniš")
- 2. Zahtev za poboljšanjem** — šta radnik mora promeniti
- 3. Upozorenje o posledicama** — "U slučaju ponovljenja, suočavate se sa otkazom"

Vaša prava

- Možete napisati **protuizjavu** (će se dodati vašoj ličnoj evidenciji)
- Možete **osporiti** opomenu (ako je neosnovana)
- Nakon **2-3 godine** bez novih incidenata, opomena bi trebala biti uklonjena iz lične evidencije

Vremenski rok otkaza

Zakonski rokovi otkaza (§ 622 BGB)

Trajanje zaposlenja	Rok otkaza (poslodavac)
Probni period	2 nedelje
Do 2 godine	4 nedelje na 15. ili kraju meseca
2 godine	1 mesec na kraju meseca
5 godina	2 meseca na kraju meseca
8 godina	3 meseca na kraju meseca
10 godina	4 meseca na kraju meseca
12 godina	5 meseci na kraju meseca
15 godina	6 meseci na kraju meseca
20 godina	7 meseci na kraju meseca

Kolektivni ugovor ili ugovor o radu mogu odrediti **duže** rokove — ali nikad kraće (osim tokom probnog perioda).

Otkazivanje bez roka (§ 626 BGB)

U **ozbiljnim slučajevima**, radni odnos može biti **odmah završen** (bez roka):

- **Važan razlog** obavezan (na primer, krađa, nasilje, gruba uvreda)
- Mora biti **izjavljeno u roku od 2 nedelje** nakon otkrića razloga
- Odnosi se na **obe strane** — radnik takođe može otkazati bez roka (na primer, zbog mobinga, neizvršavanja plaće)

Šta učiniti kod otkaza?

Brzo reagujte!

1. Proverite otkazni rad — Je li pismeno? Je li rok ispravan? Je li radni savet konsultovan?

2. Pazite na rok od 3 nedelje — Podnesite tužbu na sudu za radne sporove **u roku od 3 nedelje!**

3. Obavijestite ured za zapošljavanje — U roku od 3 dana nakon primanja otkaza, registrujte se kao nezaposlen

4. Kontaktirajte advokata — Advokata za radno pravo, sindikat ili savetovanje migranata

5. Zatražite radnu svedodžbu — Vaše pravo na kvalifikovanu svedodžbu

Tužba na sudu za radne sporove

- **Troškovi:** Svaka strana plaća vlastog advokata (bez povrata troškova, čak i ako pobjedi)
- **Besplatna pravna pomoć:** Za niske dohodke, država pokriva troškove
- **Sudska rasprava:** U približno 60% slučajeva, dogovor (često sa otpremninom)
- **Trajanje:** Prva instancija približno 3-6 meseci

Radni savet (Betriebsrat) — Vaš štiti

Betriebsrat mora biti **konsultovan** pre svakog otkaza (§ 102 BetrVG). Otkazivanje bez konzultovanja radnog saveta je **neispravno!**

Radni savet može:

- **Pristati** — Otkazivanje se izvršava
- **Izraziti prigovore** — Otkazivanje se može ipak izvršiti
- **Prigovoriti** — Radnik ima **pravo na nastavak zaposlenja** do presude suda za radne sporove

Saveti za inostrance

1. Rok od 3 nedelje — Najvažniji rok! Podnesite tužbu, inače je otkazivanje valijano

2. Proverite svoj naslov boravka — Otkazivanje može uticati na vaš status

3. Pridružite se sindikat — Besplatna pravna zaštita u radnom pravu

4. Čuvajte dokumente — Ugovor o radu, opomene, e-poštu, zapisnike

5. Ne potpisujte hitno — Nikad ne potpisujte sporazum o raskidu ili otkaz odmah

Редакција hamboorg.city · Стање: април 2026 · Пажљиво припремљено, редовно ажурирано. Садржај је информативног карактера и не замењује правни савет.

hamboorg.city/knowledge/article/kuendigungsschutz/
hamboorg.city jest i zawsze będzie za darmo